

EFE

Indonèsia trenca amb el passat

Un cop abandonat el Tímor Oriental, Indonèsia inicia un nou camí de la mà del president Abdurrahman Wahid i la vice-presidenta Megawati Sukarnoputri. El primer pas després de la descolonització ha estat treure poder a l'exèrcit.

Abdurrahman Wahid és el president d'Indonèsia des del passat 20 d'octubre. En una decisió valenta, ha apartat els militars del poder.

Abdurrahman Wahid, el president d'Indonèsia, va confirmar que vol trencar amb el passat de corrupció i d'intransigència que caracteritzava el règim de Suharto formant un govern de tecnòcrates, amb només sis militars, els quals perden la cartera de Defensa. Wahid, sostingut per la vice-presidenta Megawati Sukarnoputri, assumeix el desafiament de superar una crisi econòmica sense precedents, que es va agreujar arran dels avalots que van culminar en la renúncia de Suharto, el maig del 1998.

Els dos polítics tenen un pes molt important al país. Gus Dur, àlies amb què es coneix Wahid, és un dels polítics més respectats d'Indonèsia. Fill i nét d'un ulema (doctor en legislació musulmana), va rebre una sòlida formació humanista al Caire, Bagdad i Lió, abans de tornar a Indonèsia per presidir la influent Associació dels Ulemes (Natladul Ulama), que té més de trenta milions de seguidors, sobretot a l'illa de Java. Partidari del compromís i del diàleg, va ser dels pocs que es van atrevir a dir al president Suharto que calia que dimetés per aturar les protestes estudiantils de principi de l'any passat. A partir del juliol del 1998 es va dedicar en cos i ànima al Partit del

Renaixement Nacional (PKB), que va obtenir 54 escons en les eleccions legislatives. Té cinquanta-nou anys i una salut feble.

Pel que fa a Megawati Sukarnoputri, és filla del primer president

L'exèrcit de terra, considerat un niu de corrupció, ha perdut, per primera vegada, el privilegi de dirigir les forces armades.

d'Indonèsia, Sukamo, un socialista convençut, destituït pels militars el 1967, sis mesos després de començada la caça del comunista. Va ser substituït per l'ambiciós Suharto, que va haver de renunciar el maig del 1998. Per guanyar-se un lloc en un país patriarcal i musulmà, Sukarnoputri supleix el carisma del seu pare amb dedicació i valentia, dues virtuts que va palesar quan es va refer de l'ofensiva

de Suharto contra la seva formació, el Partit Democràtic d'Indonèsia, ara fa tres anys.

En el govern que presidiran Wahid i Sukarnoputri, de trentacinc carteres, es destaquen els tres membres de l'equip econòmic: Kwik Kian Gie, un superministre d'Economia i Finances; Bambang Sudibyo, ministre de Finances, i Laksamana Sukardi, secretari d'estat de les Empreses Públiques. Kwik, que forma part de la dinàmica comunitat xinesa, és un íntim col·laborador de Sukarnoputri i defensa l'aplicació del programa de reformes recomanat pel Fons Monetari Internacional (FMI). Sudibyo, un universitari respectat, és pròxim a Amien Rais, dirigent de la formació musulmana moderada, Partit del Mandat Nacional. Sukardi, també amb bona premsa entre els mitjans financers, és un altre col·laborador de la vice-presidenta.

L'equip econòmic haurà de redreçar un sistema financer afectat pels escàndols i reactivar una economia en recessió. Si bé el president Jussuf Habibie va tancar trenta-vuit bancs en fallida, tres de la família Suharto, hom calcula que es necessiten 35.000 milions de dòlars per salvar els que encara hi ha oberts. El creixement, que ha-

via superat el 5% anual entre 1988 i 1998, va ser negatiu l'any passat, una dada que reflecteix la paràlisi de l'economia. Durant aquest últim any s'han tancat milers d'empreses i desenes de milers de treballadors s'han quedat sense feina.

Els militars i el Golkar, el partit del règim anterior, són els grans perdedors. En una decisió valenta, Gus Dur ha nomenat ministre de Defensa un civil, Yuwono Sudarsono, que ha substituït el totpoderós general Wiranto. El nou president ha compensat Wiranto, que també ha perdut la comandància en cap de les forces armades, amb el càrrec de coordinador de seguretat de l'exèrcit. Al capdavant de les forces armades, Gus Dur hi ha destinat l'almirall Widodo Adi Sutjipto. L'exèrcit de terra, considerat un niu de corrupció, ha perdut, per primera vegada, el privilegi de dirigir les forces armades.

Apartant els militars més compromesos amb Suharto el president prova de millorar la imatge de l'exèrcit, deteriorada per la corrupció i els excessos comesos a Aceh i al Tímor Oriental i contra les manifestacions populars, especialment a Djakarta. Alliberat del pes del Tímor Oriental, un territori del qual s'han retirat les tropes indonèsies, Gus Dur es vol concentrar en els conflictes d'Aceh, Irian Jaya i les Moluques. A Aceh, al nord de Sumatra, la brutalitat de l'exèrcit i els errors de Djakarta han reforçat el moviment independentista, de signe musulmà. Gus Dur, un ulema respectat, assumirà personalment la qüestió d'Aceh. A Irian Jaya, part occidental de l'illa de Nova Guinea, hi actua un grupúscul que reclama la independència de la província, espoliada per una firma minera nord-americana. A les Moluques, on encara perviu el sentiment nacionalista, hi ha hagut aquests darrers anys enfrontaments entre les comunitats catòlica i musulmana.

El president també haurà de restablir les relacions amb Occident, que va passar de recolzar de forma incondicional Suharto a criticar el seu hereu, Jussuf Habibie, sobretot en la qüestió de Tímor. El president ha designat ministre d'Afers

EFE

Estrangers Alwi Shihab, un home de la seva confiança, que substituïa el veterà Ali Alatas. La primera feina de Shihab serà de preparar el periple de Gus Dur al sud-est asiàtic i a la Xina, que han seguit amb preocupació la crisi indonèsia i el seu fracàs a Tímor.

Gus Dur va ser elegit quart president d'Indonèsia el dia 20, amb

373 vots de l'Assemblea Consultiva del Poble (MPR). Es va imposar a Megawati Sukarnoputri, filla del primer president, Sukarno, i dirigent del Partit Democràtic de Lluita d'Indonèsia (PDI-P), el més votat en les eleccions legislatives del juny d'enguany. Els militars, que controlen uns dos-cents diputats dels cinc-cents que formen el MPR, van optar per Gus Dur, quan es va retirar el candidat del Golkar, Akbar Tandjung. Preferien la moderació de Gus Dur a la fogositat de Sukarnoputri, partidària de passar comptes al clan Suharto i als qui s'han aprofitat de la corrupció.

La decepció per la derrota de Sukarnoputri va saltar al carrer, especialment a les illes de Sumatra i Bali, on és molt popular, i a Djakarta, que van viure manifestacions de protesta dels partidaris del PDI-P. No obstant això, després d'un dia de negociacions, Gus Dur va donar suport a Sukarnoputri en l'elecció del vice-president de la república, que es fa de forma separada.

Antoni Castel

Megawati Sukarnoputri, és vice-presidenta d'Indonèsia, tot i les seves aspiracions a la presidència. Sukarnoputri supleix el carisma del seu pare (l'anterior president escollit democràticament) amb dedicació i valentia.

Adéu a Tímor

En una cerimònia, a la qual va assistir José Xanana Gusmão, el líder de la resistència, van deixar el Tímor Oriental els últims soldats indonesis. Uns quants dies abans, el Consell de Seguretat de l'ONU havia adoptat la resolució 1272 que donava amplis poders civils i militars a la Missió de les Nacions Unides al Tímor Oriental (Untact), i el diplomàtic brasiler Sérgio Vieira de Mello era designat administrador del territori. La sortida dels soldats indonesis culminava un agitat i tràgic procés d'independència, iniciat amb el referèndum del 30 d'agost, en el qual el 80% dels timorencs van votar per trencar els vincles amb Indonèsia. El resultat no va ser acceptat per les milícies integracionistes, que van instaurar el terror al territori amb l'inescimitable ajut de l'exèrcit indonesi. Milers de persones foren assassinades, centenars de cases, saquejades i cremades, i desenes de milers d'independentistes van fugir cap a les muntanyes cercant la protecció de la guerrilla. Després d'uns dies d'indecisió, els Estats Units, la Unió Europea i Austràlia van defensar la intervenció per protegir els timorencs.

Amb el desplegament de la força multinacional, dirigida pels australians, van tornar al Tímor Oriental les persones que s'havien refugiat a la part occidental de l'illa i a Darwin (Austràlia). Xanana Gusmão, que va tornar a la capital a final d'octubre, defensava en el seu primer míting la reconciliació amb Indonèsia. "Hem de contribuir amb tot el que tinguem al nostre abast a democratitzar Indonèsia", va declarar el líder del Consell Nacional de la Resistència de Tímor (CNRT) al diari francès *Le Monde*. Xanana, presentat com el Nelson Mandela de Tímor per la seva integritat i capacitat de diàleg, va ser alliberat el setembre després d'haver passat set anys a les presons indonèsies. A. C.